

ئەحمەد مەتەر (شای شاعیران)

سى كورتيله چيرۆكى وهرگيردراو

و: سۆران مستهفا/لۆهان

پىژمانهوان و به له مهوان

جارتىك پىژمانهوانىك سوارى به له ميك ده بى، به له خۆبايىمه روو له به له مهوانه كه ده كات و لىي ده پىست: "ئايا تا ئىستا هيج وان به يه كت له پىژمان خوئدوه؟"

به له مهوانىش وه لام ده داتهوه: "ئه خىر".

پىژمانهوانه كه پىي ده لىت: "كهواته نىوهى ژيانت به فېرۆ چوه؟"

به له مهوانه كه زۆر ههست به پىزارى ده كات، به لام يه كسهر هيج وه لامىكى ناداتهوه. ههر كه ميك دواى ئهوه بايهك ههه ده كات و به له مهوانه كه ده خاته گىژنېنكهوه، به له مهوانه كه به شېرزه بىهوه به پىژمانهوانه كه ده لىت: "مه لهوانى ده زانيت؟"

پىژمانهوانىش به شىوه يه كى پىژمانى وه لامى ده داتهوه: "ئه خىر، به له مهوانى به پىژ".

به له مهوانىش پىي ده لىت: "كهواته لىزه دا ئه پىژمانهوان، تهواوى ژيانت به فېرۆ چوه، له بهرتهوهى له م گىژننه دا به له مهوانه كه نوقم ده بىت".

مانگ نادزىت

رېوكان، ماموستايه كى زىن، به ژيانىكى ساده ده ژيا، له نىنو كوڤىك له دامىنى چىبايه كدا. ئىواره يهك دزىك هاته كوڤه كه و بىنى هيج شىتىكى تىندا نىبه تا بىدزى.

رېوكان گهرايهوه و دزه كهى گرت. پىي گوت: "تۆ له رىگايه كى دور هاتوى بۆ سهردانىكردى من، نابى به دهست به تالى بگه رىتتهوه، تكايه جله كانى من وهك ديارىبهك بيه."

دواتر رېوكان به روتى دانىشت و ته ماشاى مانگى ده كرد، بىرى كردهوه: "پىاوى به سته زمان! خۆزگه ده متوانى تىو مانگه جوانت به ديارى بدهمى".

پىاوىكى خنكاو

به له ميكي گهوره، كاتى له نىنو ده رىادا بوو، تىكشكا و ته نيا يهك كه سه به زىندوى مابهوه له نىنو ده رىاكه دا، تىو پىاوه نزاى كرد و داواى له خوا كرد ژيانى رزگار بكات. كه ميك دواى ئهوه به له ميكي هات و يارمه تىي پىشكهش به كابر كرد.

پىاوه كه وه لامى دا يهوه: "ئا سوپاس، من چاوه رىي خوا ده كه م يارمه تىم بدات".

پىاوه كانى نىنو به له مهوانه كه شانيان هه لته كاند و به ردهوام بوون. ههر كه پىاوه كه زياتر نىگه ران بوو، به له ميكي تر به لايدا تىبه رى. دووباره پىاوانى سه ر به له مهوانه كه ده ستى يارمه تىان بۆ درىژ كرد، تىو بىش دووباره به ته ده به سه وه ره تىي كردهوه و دووباره گوتى: "چاوه روانى خوا ده كه م رزگارم بكات".

پاش چن ده ساتىك كابر بواى له ده ست دا، زوو دواى ئهوه مرد. به رهوه گه بىشتن به به ههشت، ده رفه تىك دروست بوو تا گتوگۆ له گه ل خودا بكات به كورتى. "بۆ لىگه راي بزم؟ بۆ وه لامى نزاكانت نه دامه وه"

جس الطيب خافى
وقال لي: هل هاهنا الالم؟
قلت له: نعم

فشق بالمشرط جيب معطفي واخرج القلم!
هز الطيب راسه... وابتسم، وقال لي:
ليس سوى قلم!!! فقلت: لا يا سيدي
هذا يد... وقم! رصاصة... ودم! وتهمة سافرة... تمشي بلا قدم!

پىر واتا و نه دى شىه كانى به وه ژۆنانه كه سەيان ده رىنگاند.

دواتر برىارى دورخستنه وهى هه ردهوكيان درا و پىكه وه چونه له ندهن. (ئەحمەد مەتەر) له سالى (۱۹۸۶) وه له وى نىشته جىبه.

زۆرىك له نازارى و به رهه لىستكارانى رۆژمه عه ره بيه كان، مه به ست و تاماغه كانىان له شىعه ركانى ئەحمەد مەتەر دا ده بىنىسه وه، ته نانه ت هه ند تىكان به "شای شاعیران" نارى ده بن، ده لىن: "ئه گه ر ئەحمەد شىه و قى مىرى شاعیران بى، تىوا ئەحمەد مەتەر شایانه".

(۱۹۸۴) به دوا وه به ناونىشانى (لافتات)

به رامبه ر بىدادى و نارىوا بيه كاندا خۆى كر و كاس بكات.

سه رتا هۆنرا وه كانى درىژ بوون و ده گه يىشتنه سه د دىر، تا له كۆتايىدا به هۆيانه وه ناچار بوو ولا ت جىبىلىت و له ترسى ده سه لات به ره وه كو يت را بكات.

له كو يت وه كو نوو سه رىكى رۆشنى به له رۆژنامهى (القبس) كارى ده كرد، تىو كاته ته مەنى له سه رووى (۲۰) سالى به وه بوو.

له رۆژنامهى (القبس) له گه ل هونه رمه ند (ناجى العلى)، رىكه وتىتىكى ده روونى ناشكرا له نىوانىاندا هه بوو، تىو به نووسىنى شىعه ركانى و (ناجى العلى) ش به كارىكاتىزه

(ئەحمەد مەتەر) شاعىرىكى عىراقىى هاوچهرخه، له سه ره تاي په نجاكانى سه دهى رابردوو له به سه ره له دا يهك بووه، به هوى شىعه ركانى به، كه سو رىكى ره خه گرانه و به ره لىستكارانهى هه يه، چه ند جارىك دور خرا وه ته وه و تىستاش له شارى له ندهن نىشته جىبه.

له قۆناغى هه رزه كارى به وه ده ستى دا وه ته شىعه رنووسىن، سه ره تاش به شىعه رى غه زل و رۆمانسى ده ستى پىكه رده وه، به لام زوو نه تىبه كانى ملاملانى نىوان ده سه لات و گه لى بۆ ده كه وت و له ته مەنىكى زودا خۆى خسته ناو بازنه ي ئاگر وه، به جو رىك نه تىوانى له

بلاوى كردونه ته وه.
نمونه يهك له شىعه ركانى:

جس الكيب خافى
وقال لي: هل هاهنا الالم؟
قلت له: نعم.
فشق بالمشرط جيب معطفى
وأخرج القلم!
هز الكيب رأسه.. و مال وابتسم
وقال لي: ليس سوى قلم
فقلت: لا يا سيدي
هزا يد. و دم
رصاصه.. و دم
وتهمة سافرة..تمشي بلا قدم

پزىشكه كه تریه دلى گرم ..
پىي گوتم: نازاره كه لىزه دا يه؟
گوتم: به لى
به نه شته ر گىرفانى پالتوكه ي دراندم و
قه له مه كه ي ده رىنا ..
پزىشكه كه سه رى له قانده و خوار بسو وه وه
خه نىسه وه ..
پىي گوتم: ته نيا قه له ميكه!
گوتم: نه خىر به رىزم..
ئه وه ده ست و ده مه ..
گولله و خو تىنه ..
تۆمه تىكى زه وه .. بى په روا ده روا

نمونه يه كى تر:

بالتمادى.. يصبح اللص بأوروبا مديراً للنادى،
و بأمريكا، زعيماً للعصابات و أوكار الفساد،
و بأوكاني اللتى من شرعها قمع الأيادى،
يصبح اللص.. زعيم للبلاد

به به ره ده وامبوون.. له سه رووى دز ده بىتته
به رىبه وه بىر يانه كان ..
له نه مه رىكاش، سه رۆكى بانده و لانه كانى
خراپه كارى..
له ولا تى منىش كه ده ست بىر ياسايه تى،
دز ده بىتته سه رۆكى ولا ت!!

نا: قاسم عدلى عثمان
سه رچاوه: وىكپىدىا

كۆتايى پى نىه هاتوه، به لام
جله كانى تىسه بۆ پششوه و

ئه ركه كانى تىوه كۆتايى پى هاتوه".
ههر كه ميك دواتر شنه يه كى پايىزى هه لى
كرد، گه لاهه ي فراند، بى شه وه گه لاهه
بىر بىشى لى بكاتسه وه، شنه باكه شه وه به رز
كرده وه و خولانده وه به ده وى خۆيدا تا به
گىژنه يى خست و له ناسماندا وهك پشكۆيه كى
ئاگر ده هاته به رچا، دواتر به هىمنى كه وه ته
خوار وه و له لىسوارى په رزىنىكدا، له نىنو
هه زاران گه لاهى تر دا پالكه وت و كه وه ته نىنو
خه ونه وه، هه رگىزا وه رگىزىش هه لته سا تا
بۆمان بگىژىتته وه چ خه ونىكى بىنوه.

سه رچاوه:
Apple4teachers.com

نىگه رانى گه رايه ك

وه رگىرانى: قاىولا

هه بوو نه بوو.. گه لاهه كه هه بوو.. تىو گه لاهه
هه نسكى ده دا و ده گرىا، وهك هه موو
گه لاهه كى تر كه له به رايى هه لكردى
شنه بادا و ده كه ن.

چلى دره خته كه پىي گوت "ئه وه چىته، گه لاهى
بچكۆله؟"، گه لاهه وه لامى دا يه وه "تازه
شنه با پىي گوتم رۆژىك دىت له وه چله داره ت
ده كه سه وه و فرىت ده ده مه سه سه ر زوى تا
به رىت!!"

چلى دره خته كه ته مەنى به لقه دره خته كه
گوت و تىو بىش به دره خته كه ي راگه يانده،
كاتى دره خته كه ته مەنى بىست، سه راپاي، چل
تا ره گى هه ژانده و په يامىكى بۆ گه لاهه نارده
"مه ترسه، خۆت توند بگره، تۆ له تىمه جيا
نا بىته وه، تا خۆت نه ته وى!!"

به م جو ره گه لاهه له هه نسكدان وه ستا و
پالى لى دا يه وه و ده ستى كرد به گۆرانى
گوتن. هه موو كات كه دره خته كه خۆى
را ده هه ژانده و هه موو گه لاهه كانى ده خته كه
كه وتنه جوو له، لقه دره خته كان خۆيان
ده هه ژانده، چله دره خته كه ش خۆى ده خسته
جوو له و گه لاهه بچكۆله كه ش ده كه وه ته سه ما و
خولانه وه به ده وى خۆيدا، وهك شه وهى هىچ

شىتىك نه به ت له وه دره خته ي جيا بكاتسه وه، به م
شىوه به گه لاهه كه به درىژايى هاو بن گه شه ي
كرد تا مانگى تشرىنى يه كه م.

كاتى رۆژه دره وشا وه كانى پايىز هات، گه لاهه
بچكۆله كه بىنى هه موو گه لاهه كانى ده و به رى
زۆر جوان ده بن، هه ندىكىان ره نكىان زه رد
بىوو و هه ندىكى تريان سه ور، هه ندىكى
ترىشان تىكه له يهك بوون له هه رده وه ره نگ.
گه لاهه بچكۆله كه له دره خته كه ي پرسى ته م
گۆرانه چ مانا يهك ده گه يه نى، تىو بىش گوتى
"هه موو ته م گه لاهه خۆيان ناماده ده كه ن بۆ
كارمان له به ردا بى، له به ره وه ي ژيانى تىمه

فرىن، بۆيه ش كالاى بالا يان به م ره نگانسه
بۆشرا وه، چونكه دلخۆش ن."

گه لاهه بچكۆله كه ش و بىستى برىار بدا بفرى و
جوان بىي، كاتى به ره نكه كانى زۆر دلخۆش
بوو، بىنى لقه دره خته كان هىچ ره نكىكى
دره وشا وه يان پىسه ديار نىسه، بۆيه له
گه لاهه كه پرسى "ئى لقه دره خته كان! بۆ
ئىوه ره نكسان قورقوشىبه و تىمه ره نكمان
زىر پىنه؟"